

nya pogués desenrotllarse desfogadament, hauria d' haverhi doble terren de regadiu del que hi ha, s' haurian de duplicar els kilòmetres de ferrocarrils y carreteras..... ¡Pero si aixís se procedís, ja no fora propi d' Espanya! ¡Ah, es veritat!

J. MASPONS Y CAMARASA.

HIGIENE, MEDICINA Y ECONOMÍA DEL CAMP

XIV

Medicina de las personas

III

Ofegaments.—Goberns. — Mala senyal. — Centralisació. — Un penjat.—Un ofegat.

Avuy ens toca parlar de las *asfíxias* ú *ofegaments* á causa de no poguer respirar bè. Un se pot ofegar, ó bè per no poder entrar l' aire en els pulmóns ó freixura, com els que s' ofegan dintre l' aygua, y 'ls que 's penjan ó 'ls donan garrot; ó bè 'ls que respiran un aire dolent, que no serveix pera respirar, com es l' ofegarse ab la bravada d' un cup, d' una comuna, d' un braser.

Abans de parlar dels remeys indicats en eixos casos, no será per demés parlar d' un altre ofegament pitjor que 'ls esmentats. Me refereixo á l' asfíxia moral, produhida pe'ls escándols, corrupció, mals exemples, injusticias, enganys, centralisació, trampas; y ab la politica corrompuda y egoista que 'ns está asfixiant fa anys per una part; y per l' altre, en l' asfíxia y ofegament que está sofrint la agricultura y el pagés, al qual, en lloch de donarli medis de poguer respirar bè en el seu ofici, se 'l va carregant y apalissant, perque de tot diu amén; debent esser el més protegit y 'l més respectat, es el burro dels cops.

La causa dels més grans mals es el sacrificar els interessos generals als particulars. Per regenerarnos, es clar que necessitém governants que no siguin degenerats; perque lo podrit no 'ns pot sanear: els que 'ns han tirat á perdre no 'ns poden salvar; ab patatas podridas no 's pot fer un bon guisat.

Jo 'm creya que l' art de governar era procurar el bè dels governats; el bè de la nació: jo 'm creya que 'ls governs tenian el deber de procurar, per tots els medis, el perfeccionament y benestar moral y material; pero vaig veyent que se ocupan de la manera de sostenirse en el poder y de inventar medis per treurer els quartos dels contribuyents; aném veyent que en lloch de fomentar l' agricultura, font de riquesa, la van ofegant y arruinant, no protegintla y carregantla de tants tributs. Mentres els polítichs se tornin richs y 'ls pagesos pobres, es la més mala senyal. ¡Sembla mentida no compreguin que la única manera de sanear la mo-